

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 348/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., S., E. G., B., L. V., B., a H. K., B., zastúpených advokátom Mgr. M. G., S., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/48/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K., E. G., L. V. a H. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2011 doručená sťažnosť M.K., E. G., L. V. a H. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/48/2007.

2. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli: „Právny predchodca sťažovateľov sa žalobným návrhom podaným na Okresný súd v Galante zo dňa 2. 10. 2007 domáhal v konaní č. 23 C/48/2007 voči odporcovi vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo užívaním veci...

Okresný súd... nariadil súdno-znalecké dokazovanie... dňa 18. 11. 2008 ustanovil znalca Ing. P., N., ktorému uložil vypracovanie znaleckého posudku o geodetickom zameraní skládky odpadu... v lehote do 60 dní...

Od vydania súdneho uznesenia 23 C/48/2007-122 o nariadení súdno-znaleckého dokazovania... došlo k počatiu neefektívnej a zmätočnej korešpondencii medzi Súdom a ním ustanoveným znalcom...

V ďalšom konaní o prevedení opráv znaleckého posudku došlo k novým prietahom. Celkový vývoj nebol zavŕšený vydaním nového, ani opraveného znaleckého posudku, a ani opätovným výkonom miestnej ohliadky...

... 22. 11. 2010, teda 2 roky od nariadenia súdno-znaleckého dokazovania - v tomto dni znalec písomne oznámil Súdu ukončenie svojej činnosti, a to bez vypracovania použiteľného znaleckého posudku...

Uznesením Súdu sp. zn. 23 C/48/2007-245 zo dňa 22. 10. 2010 bol súdom ustanovený nový znalec Ing. Ď., ktorého úloha zostala nezmenená, t. j. vypracovať znalecký posudok do 60 dní...

Celkové prietahy v konaní predstavovali v samotnom v súdno-znaleckom dokazovaní cca 2 roky aj 9 mesiacov. Čím sa celková dĺžka konania neúmerne naťahuje na 4 roky, bez existencie meritórneho rozhodnutia vo veci.

Neúmerná dĺžka konania, ktorá nastala v dôsledku neefektívneho znaleckého dokazovania bez vydania meritórneho rozhodnutia, nemá príčinnú súvislosť s úmrtím právneho predchodcu sťažovateľov v konaní (ktorý v čase uplynutia lehoty na vypracovanie znaleckého posudku ešte žil, takisto žil aj v dobe podania Signalizácie Súdu na MS SR), ale spočíva výlučne v nedôslednej činnosti Súdu v súdno-znaleckom dokazovaní, vo vzťahu k ustanovenému znalcovi...“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I (správne má byť Galanta, pozn.) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/48/2007, porušené boli.

2) Okresnému súdu v Galante prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/48/2007 konal bez zbytočných prieťahov.

3) Sťažovateľom... priznáva každému finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom jeden tisíc eur), t. j. spolu vo výške 4 000 € (slovom Štyritisíc eur), ktoré je každému sťažovateľovi Okresný súd v Galante povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, so spôsobom platby bezhotovostne na účet ich právneho zástupcu Mgr. M. G., advokáta....

4) Okresný súd v Galante je povinný uhradiť sťažovateľom... trovy konania na účet ich právneho zástupcu Mgr. M. G., advokáta..., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

7. Zo sťažnosti, z jej príloh a dopytom na okresnom súde ústavný súd zistil, že sťažovatelia vo veci konania vedeného pod sp. zn. 23 C/48/2007 podali 30. mája 2011 sťažnosť na prietahy predsedníčke okresného súdu.

8. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje v prípadoch podaných sťažností namietajúcich prietahy v súdnom konaní preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). V tejto súvislosti už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných ustanovení zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky...“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

10. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Ústavný súd zastáva názor, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. Za situácie, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 28. júla 2011 a sťažnosť na prietahy adresovaná predsedníčke okresného súdu jej bola doručená 30. mája 2011, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06).

12. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť – pokiaľ ide o namietané prietahy v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/48/2007 – nie je prípustná, a z toho dôvodu ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia do už prebiehajúceho súdneho konania vstúpili 16. apríla 2010, a teda účastníkmi konania (ku dňu podania sťažnosti) sú len 15 mesiacov. Uvedená okolnosť by nepochybne mala právny význam na vecné posúdenie podanej sťažnosti.

14. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti.

15. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011